

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

Nr. 2141—1929 Pres.

NICOLAE

Din mila lui Dumnezeu Dreptcredinciosul Episcop al Eparhiei Vadului,
Feleacului și Clujului.

Preacucernicilor Protopopi, Cucernicilor Preoți și tuturor Dreptcredincioșilor Creștini din
reînviata Episcopie a Vadului, Feleacului și Clujului: har și pace dela Dumnezeu, Părintele
ceresc, iar dela Noi salutare și binecuvântarea Noastră arhipăstorească. *)

„Binevestește pământule bucurie mare, lăudați ceruri
mărirea lui Dumnezeu, a înviat Hristos din morți“.

Stih. Învierii, gl. 7.

IUBIȚILOR MEI FII SUFLETEȘTI!

Ziua cea mare, sărbătoarea cea strălucită și luminată, în care toată făptura se
bucură și se veselește, a sosit iarăși la noi.

„HRISTOS A ÎNVIAT“ răsună iarăși de pe buzele cuvioșilor slujitori ai bise-
ricii, pentru de a-i întimpina pe credincioși înaintea sfintelor altare. După zile de ru-
găciune și de înfrânare, de smerenie și de laudă către bunul Dumnezeu, ne-am învred-
nicit să ajungem cu bine și anul acesta, mărețul praznic al Învierii Domnului, și de
câte ori ne întrunim să prăznuim această minunată sărbătoare, cugetele și sufletele
noastre sunt pătrunse de fiorii bucuriei și ai mulțumirii. Învierea Domnului, iubiților
mei fii sufletești, este biruința Fiului lui Dumnezeu, asupra morții și păcatului, și ea
mai înseamnă biruința binelui asupra răului, biruința luminii asupra întunerecului, a
dreptului asupra vicleșugurilor omenești, a adevărului asupra strâmbătății, a milei și
iertării asupra neîndurării.

Și azi, după 19 veacuri de lupte și sbuciumări, răsună în sufletele și în inimile
credincioșilor adevărați, aceeași bucurie, tresare acelaș fior de înviore și premenire
pentru biruința Mântuitorului lumii.

Se cade deci, ca prinos de mărire și laudă să-i aducem, se cade să prăznuim
cu evlavie și după zisa Scripturii „cu credință și dragoste să ne apropiem“, căci după
ocară, chinuri și suferințe dela oameni, cărora numai binele a făcut, zdrobind cătușile
morții, a biruit iadul și a întărit temelii Împărăției sale aici pe pământ. „Binevestește
deci pământule bucuria cea mare, lăudați ceruri mărirea lui Dumnezeu, a înviat Hris-
tos din morți“.

Dar praznicul Învierii mai este și un prilej bun de învățătură și povețe.

În sunetele de clopote și în cântece de laudă, creștinii se întimpină cu „Hristos
a înviat“. Căfi însă își dau samă, că iau numele Domnului în deșert, dacă nu se gândesc

*) ☞ Onorata preoțime este îndatorată să cetească această pastorală în biserică într-una din zi-
lele praznicului Învierii Domnului.

în acelaș timp la șirul cel lung al nedreptăților ce le-au făcut, nici la conștiința încărcată cu păcate ce le-au săvârșit? Câți pot mărturisi cu cugetul curat, că au împlinit cum se cade poruncile legii, și nu s'au lăsat abătuți dela calea dreptății?

Hristos prin patimile și moartea Sa pe cruce, a risipit întunerecul păgânătății, a răscumpărat pe om de sub jugul păcatului, și ne-a chemat la o viață nouă.

„A treia zi, ca un Dumnezeu înviind Hristoase întru mărire, ai dăruit lumii viață fără de sfârșit și mare milă“, ni se spune în una din frumoasele cântări pe cari le-am auzit azi. Dar oare toți cei ce-și zic creștini, au părăsit mormântul fărădelegilor, toți au ocolit căile întunerecului și năzuiesc spre lumina adevărului?

Luminata sărbătoare a Învierii ne îndeamnă pe toți, să ne cugetăm bine asupra acestui lucru.

Căci nu poate fi bucurie deplină, de care dorim să ne facem părtași în această sfântă și mare zi, dacă nu vom stăruî să ne cercetăm cugetele și sufletele, pentru a ne lăpăda din patimile și pornirile cele rele. Această mare sărbătoare ne mai învață, că suferința și chinul, ocara și pătîmirea suferită pe nedrept, trebuie să aibă și un sfârșit. Lanțurile robiei și ale întunerecului trebuie să se frângă odată și deasupra lor trebuie să strălucească lumina și dreptatea. Isus a suferit până 'n sfârșit, dar a venit și ziua, când pământul s'a cutremurat, catapiteazma bisericii s'a rupt în două, inimile chinuitorilor s'au îngrozit de spaimă.

Pilda lui Isus este mult grăitoare și pentru noi, — și mai ales pentru fiii neamului nostru. Acest neam batjocorit sute de ani, asuprit, a fost ținut în lanțurile robiei întunerecului de dușmani, cu gândul ascuns ca să ne piarză.

Sărbătoarea Învierii din anul acesta, are deci pentru noi și o însemnătate deosebită. Ea cade de-aproape cu o altă sărbătoare, — sărbătoarea întregirii Neamului, de acum zece ani.

Bătrânii, cu plete albe, — trecuți prin greutățile vremurilor de urgie, — își vor mai aduce aminte cu groază de suferințele din trecut și cu inima înfrântă și cu duhul smerit vor lăuda pe Dumnezeu, care a făcut și minunea învierii noastre naționale.

S'a răsturnat piatra de pe mormântul nostru, întocmai cum s'a răsturnat piatra ce avea să acopere pe nedrept trupul Mântuitorului lumii.

Stăpânitorii țării, în grija și dragostea ce sunt dator să poarte neamului și scumpei noastre patrii întregite, s'au gândit să facă sărbări mari, la cari să ia parte toată suflarea românească.

Să ne rugăm cu toții sufletește în acele clipe de înălțare și de sărbătoare.

Isus, când s'a arătat după Înviere învățăceilor săi, i-a întâmpinat cu cuvintele „PACE VOUĂ“.

Pare că nici odată n'ar fi fost mai bine simțit rostul și înțelesul adânc, al acestor dumnezeiești cuvinte, decât în zilele de azi.

Pace în suflete, mai multă bunătate în inimi, mai puțină răutate în minți, mai multă dragoste către aproapele și o grijă mai largă pentru nevoile țării.

În aceste zile de sărbătoare, se cuvine să îmbrățișem aceste cuvinte mult grăitoare. Pacea să o vedem sălășluită în casele și cătunele noastre, poporul nostru să nu mai sufere pe urma neînțelegerilor și certurilor, căci aceasta este și în interesul celor localnici și în interesul numelui bun al țării.

Să ne gândim la Mântuitorul nostru, la viața Lui pământească și la îndemnuirile Sale pilduitoare.

Dacă asemenea Lui, și noi am suferit atâta, dacă prin jertfa celor opt sute de mii de vieți românești s'a putut întregi neamul, acum e rândul celor 14 milioane închegați, ca să întărească temeliele României mari, prin muncă trainică și cinstită, și atunci dușmanii de ieri și de mâine, nu ne vor mai putea robi niciodată, ci „se vor împrăștia cum se împrăștie fumul și se vor topi cum se topește ceara la fața focului“.

„PACE VOUĂ“ ne spune mai puternic și mai hotărît ca ori când Mântuitorul lumii, și noi datori suntem în numele lui Isus și al legii Lui să ascultăm de acest sfat dumnezeesc și blagoslovit.

De aceea fiți, iubiților mei fii sufletești, creștini buni, așa cum ne-a învățat Mântuitorul, împlinindu-Vă datorințele de adevărați credincioși, prin fapte creștinești, prin purtare bună, prin gânduri curate, lăpădând obiceiurile rele și scoțând din îndeletnicirile vieții patima beției, patima ureii, a dușmăniei, a răzbunării, — ca să ajungeți la izbândă și propășire spre întărirea noastră, a Țării și a Bisericii strămoșești. Și fiind vorba de Biserica noastră, de moștenirea ce am luat dela Marele și neuitatul nostru Ctitor Ștefan cel Mare și Sfânt al Moldovei, se cuvine, ca să Vă spun câteva cuvinte din prilejul Învierii, în preajma praznicului, care îl vom sărbători în anul acesta, la 10 ani dela reînvierea Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Numai bunul D-zeu, care știe și vede toate, cunoaște greutățile prin cari am trecut.

Dar mulțumesc lui Dumnezeu că am trecut peste cele mai grele din ele, — și azi Eparhia noastră stă cu fruntea senină, alături de celelalte surori mai vechi și mai înzestrate.

Credincioși fără biserici și biserici fără preoți, mai avem în puține locuri.

Cu ajutorul credincioșilor noștri, cu ajutorul stăpânilor din trecut și de azi, suntem pe calea cea mai bună de a ne întări și întemeia în cetate nebiruită.

Numai aici la centru avem în loc de un singur preot, care l-am aflat acum zece ani, 24 clerici aleși, probați, o școală de înalte învățături teologice — și dacă vrea Dumnezeu, și o Catedrală care nu va avea păreche în întreaga țară, de unde va răsună glasul propovăduind cuvântul lui Dumnezeu, puternic și fără prihană și va vesti neîncetat mărirea Domnului.

Binemeritata a fost deci moștenirea lăsată nouă de marele Voievod, căci binecuvântate se văd roadele pe urma faptelor creștinești ale urmașilor.

Aceste roade ale muncii de 10 ani, le vom prăznuii și noi în anul acesta, mulțumind lui Dumnezeu pentru toate câte a făcut nouă.

Vom îngriji la timpul său, ca să se deie acestui fapt însemnătatea cuvenită, și Consiliul și Adunarea noastră Eparhială, vor face, ca această comemorare să se săvârșească cu toată vrednicia, apreciindu-se munca de viață rodnică bisericească, după cuviință. Tot ce doresc este, ca toți fiii Eparhiei să fie pătrunși de aceeași dragoste și însuflețire pentru cauza aceasta sfântă și pentru scumpa noastră lege strămoșească.

„Veniți să bem băutura nouă, nu din piatră stearpă, ci din izvorul nesticăciunii, din Hristos cel ce s'a înălțat din mormânt, întru carele ne întărim“. (Can. Sf. Paști).

Așa răsună azi duiosul glas al Bisericii și în acelaș înțeles se îndreaptă și îndemnul Arhiereului Vostru către voi: să plecați mai întăriți din fața altarului la vetrele voastre. Insuflețirea pentru sfânta noastră credință, datinele și obiceiurile moștenite din tată în fiu, dragostea pentru legea în care v'ați născut și botezat, să Vă călăuzească neînceiat în calea vieții. Nu uitați nici odată de Dumnezeu.

Precum cu bucurie ați pășit și intrat în această zi mare în casa Domnului, așa pașii voștri să se îndrepteze în fiecare Duminică și sărbătoare, și mai ales către acest Sfânt locaș să Vă îndreptați pașii în ciasuri de zbucium și chin sufletec.

Ajutorul dela Domnul aici îl veți afla și dobândi, ori de câte ori îl veți cere.

Gândurile rele și poftetele păcătoase aici vă vor părăsi, lăsând drum deschis pentru cinste și smerenie în sufletele plecate și cuvioase.

Aceste sunt, iubiiții mei, învățătura și povața noastră de Sf. zi a Învierii Domnului.

Hristos a înviat! pentru cel bogat, ca și pentru cel sărac, pentru cel învățat, ca și pentru cel neînvățat.

„Să ne apropiem deci cu toții, cei purtători de lumină, de Hristos, de cel ce a eșit ca un mire din mormânt și să sărbăm împreună cu cetele cele iubitoare de sărbare, Paștile lui Dumnezeu, cele aducătoare de mântuire“.

Iar prăznuind biruința asupra morții, sfărămarea iadului și începutul altei vieți, vecinice, să lăudăm și să binecuvântăm ziua Invierii, unul pe altul îmbrățișând, să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi, să iertăm toate pentru înviere, și să strigăm:

„Hristos a înviat din morți, cu moarte pe moarte călțând, și celor din morminte, viață dăruindu-le...” (Stih. Paștilor).

Dorindu-Vă dela Dumnezeu, părintele luminilor, tot binele, — rămân cu binecuvântare Arhierescă

al Vostru de tot binele voitor:

NICOLAE, Episcop.

Dat în reședința noastră din Cluj, în ziua Invierii Domnului, a anului 1929.

CREAȚIUNEA LUMII

(Urmare).

1. Hexaameronul are un caracter pur monoteist; Dumnezeu și iar Dumnezeu, este ființa care stă înaintea tuturor lucrurilor.¹⁾ Spiritul absolut, Dumnezeu este singura existență din eternitate.²⁾

¹⁾ Fruchstorfer: „Weltschöpfung u. Paradies p. 7; Proksch „Gen.“ p. 438. „Primul subiect al Genezei și al Bibliei este Dumnezeu“.

²⁾ Este testat acest adevăr de a) întreaga revelație divină cuprinsă în cărțile Vechiului și Noului Testament: „Eu sunt acela ce sunt“ Ex. III. 14; „Eu sunt începutul și sfârșitul și afară de mine nu există Dumnezeu“. Is. 44, 6; „Cine a dat lui Dumnezeu ceva mai înainte..., căci dintr'ânsul și prin trânsul sunt toate“ ep. Rom. XI. 35; „Eu sunt Alfa și Omega, începutul și sfârșitul zice Domnul acela ce este cel ce era și cel ce va să fie atotputernicul“. Apoc. I. 8.

b) Literatura patristică:

Clement Alexandrinul în („Pedag. lib. I. c. 8“ Patr. curs. compl. graec. v. VIII. col. 336) spune: fraza biblică „Cel ce este“, denotă că singur Dumnezeu există. A fost, este și va fi“.

Grigorie de Nazian în (Orat XXX. 18). „Cel ce este“ este cea mai proprie numire a naturii lui Dumnezeu, nu numai fiindcă însuși Dumnezeu s'a numit pe sine astfel, ci fiindcă este și cea mai potrivită.

Ieronim „Dumnezeu are principiul existenței sale nu afară de sine, ci El este singur originea și cauza ființei sale și temelul existenței sale“ Comoroșan. (Dogm. p. 66).

Ioan Damascenul „Credem într'un D-zeu, începutul fără de început... puterea, care este din sine lumină“. Esp. acur. a credinții ort. I. 8. Comoroșan.

c) Literatura teologică mai nouă, în biserica ortodoxă:

§ Silvestru de Canev „Dumnezeu își are în sine cauza și toate condițiile indispensabile existenței sale... Dumnezeu neindependent după ființă, sau neavând existența prin sine însuși nu este Dum-

El cheamă prin puterea cuvântului creator din neființă la ființă toate existențele.¹⁾

nezeu. Rațiunea căutând în lume cauza sa cea din urmă și negăsind-o aci între cauzele finite, dintre cari fiecare fiind o cauză în raport cu unele efect însă față de altele; crede necesar a admite existența lui Dumnezeu, pentru că numai în el poate să găsească, cauza căutată, care servind de bază tuturor cauzelor finite, pentru sine singură nu presupune altă cauză mai înaltă, cuprinzând în sine însăși cauza ființei sale“. (Theol. Dogm. p. specială p. 65).

Comoroșan: „Dumnezeu n'a primit dela nimeni altul afară de sine existența sa, ci are în sine însuși cauza existenței sale“ Dogm. ort. p. 65.

Mihălcescu: „Dumnezeu este Ființa absolută, adecă ființa care există prin sine însăși și are în sine plenitudinea tuturor perfecțiunilor, așa că nu e condiționat de nimeni și de nimic din afară de el etc.“ (Teol. Dogm. ed. III. p. 71).

d) Literatura teologică mai nouă în biserica apuseană:

Dr. Heinrich: „Dumnezeu și numai Dumnezeu este veșnic în sensul propriu, este însăși eternitatea... Dumnezeu este vecinic, fiindcă are în sine principiul existenței sale“. Dogmatiche Theologie vol. 3. p. 453.

Dr. Mat. — Scheeben: „Eternitatea lui Dumnezeu trebuie privită în sensul că ființa divină este mai presus de măsura timpului și n'are nici început nici sfârșit“. (Handbuch der Katolicken Dogmatik vol. I. p. 555).

Dr. Thomas Specht: „Dumnezeu este etern, adecă el este supratemporal, este fără început și sfârșit, fără succesiune... Dumnezeu este tot ceea ce este. El are existența și viața fără început și finit... astfel că în el nu este nici trecut, nici prezent, nici viitor, ci un prezent etern“. (Lehrbuch der Dogmatik, v. I. p. 75).

¹⁾ a) „La început a creat D-zeu cerul și pământul“. Gen. I. 1; „La început tu Doamne pământul l'ai creat și lucrurile mânilor tale sunt cerurile“. Ps. 101, 26; „Să se teamă de Domnul tot pământul și de dânsul să se cutremure toți cei ce locuiesc în lume, că el a zis și s'au făcut;

al au poruncit și s'au zidit" ps. 32, 8—9; „Lăudați pe El ceriurile ceriurilor, și apa cea mai presus de ceriuri să laude numele Domnului, că el au zis și s'au făcut; El au poruncit și s'au zidit“.

„Dumnezeu chiamă cele ce nu sunt, ca și cum ar fi“. Rom. 4, 17; Vrednic ești Doamne a lua slava și cinstea și puterea; că tu ai zidit toate, și pentru voia Ta sunt și s'au zidit“. Ap. 4, 11.

b) *Ciril din Alexandria*: „Este o proprietate aleasă a D-zeului celui adevărat, că El poate produce substanțe din nimica. Numai ființa D-zească are putere creatoare și aceasta este cea mai eminentă dintre preferințele omenești“. Contra acolora cari afirmă că lumea s'a făcut le întâmplare sf. *Atanasie* observă: „Dacă după cum afirmă ei (Epicureii) s'ar fi născut toate fără de providența divină, atunci toate ar trebui să fie simplu făcute și asemenea, dar nu diferite. Precum într'un corp ar trebui toate să fie soare, ori lună și la oameni ar trebui toate să fie mâna ochiu sau picior“... în faptă nu este așa; căci noi vedem că una este soare, alta lună, alta pământ și în corpul omului este o parte picior, alta mână, a treia cap. Această ordine arată că ele nu s'au născut de sine, ci printr'o cauză care se poate cunoaște și anume D-zeu, care a creat și orânduit toate“. *Comorșan*, Dogm. ort. p. sp. 221.

Sf. pâr. *Ioan Damascen* (Espunerea acurată a credinții ort. carte I. c. 3): „Cine nu se va uni la această socotință că toate cele ce sunt, nu numai cele supuse simțirii noastre, ci și înșiși îngerii se schimbă, se prefac și se mișcă în multe feluri..., dar ceea ce este schimbăcios, fără îndoială este și creat; însă dacă este creat, atunci fără îndoială s'a creat de cineva..., iar creatorul trebuie să fie acum necreat și prin urmare și neschimbăcios. Cine este altul fără numai Dumnezeu?“

Invățăturile gnosticilor, că Dumnezeu n'ar fi creatorul nemijlocit al tuturor lucrurilor, ci lumea ar fi opera eonilor fu în nenumărate locuri combătută de *Irineu* (Adv. haer.) *Tertullian* (Adv. Marcion): *Epifaniu* (Haer 23) și alții.

c) *Comorșan*: „D-zeu a creat lumea în înțelesul propriu al cuvântului, adică a produs lumea din nimic... Deci D-zeu nu numai că n'a format lumea din oarecare materie existentă de sine singură din eternitate afară de El și lângă El, și n'a produs-o din însași ființa sa proprie în înțelesul panteismului sau al emanaționismului, ci El a adus lumea la existență din totala ei neexistență; El a produs lumea atât cu materie, cât și ca substrat“. (Dogm. ort. specială p. 221).

Silvestru de Canev: „Lumea n'a provenit singură de sine, ci D-zeu i-a dat ființa... D-zeu a creat lumea nu din vre-o materie oarecare gata și mai dinainte existentă, numai formându-o, sau organizându-o; nici n'a produs-o, sau născut-o din propria sa ființă, ci a creat-o, adică nu numai după formă, ci a produs-o și după materie prin singur actul creator al activității Sale, sau prin voința liberă. Până la crearea lumii nu era nici o materie, precum se vede din însași tăcerea

scriitorului „Facerii“ asupra acestui punct; n'a fost prin urmare, afară de D-zeu nimic de care s'ar fi putut folosi D-zeu la facerea lumii. Pe de altă parte, dacă D-zeu ar fi produs lumea din propria sa ființă, atunci El ar fi încetat a fi D-zeu deplin și neschimbător..., n'ar fi fost nici o deosebire esențială între D-zeu creatorul lumii și între lumea creată de el“. „Theol. Dogm. ort.“ v. III. p. 9.

N. R. Rojdestvenschi: „Apologetica creștină“ p. 207. „Ideea despre creațiunea lumii din nimic, prin forța atotputerniciei divine are mare însemnătate, fiindcă această forță ne apare în forma sa pură fără amestecul ideii panteiste, naturaliste și dualiste. Această idee elimină atât reprezentarea, că lumea ar fi emanarea substanței divine, cât și acelei, care presupune că D-zeu ar fi avut nevoie de o materie oarecare spre a crea lumea (materia eternă), în fine elimină și ideea, că D-zeu ar fi avut nevoie de o ființă mijlocitoare spre a-și realiza planul Său creator. Astfel de idei nu se află în ideea curată despre creațiune. Ideea despre creațiune, înțeleasă în sens strict numai atunci este curată, când se prezintă ca o producere din nimic. Dacă lumea ar fi o emanare a substanței divine, n'ar fi creațiune în sensul propriu; tot așa ar fi și în cazul, când ea s'ar fi format dintr'o materie gata, sau prin mijlocirea unei forțe oarecare. În asemenea cazuri am avea formarea lumii, iar nu crearea ei. Apoi ideea creerei lumii din nimic mai este importantă și din punctul de vedere, că numai asemenea idee ne reprezintă ființa lui D-zeu într'o formă adevărată, ca ființă infinită și necondiționată. Creațiunea din nimic ne arată atributul distinctiv al naturii divine. Actul creațiunii lumii din nimic este propriu numai lui D-zeu, ca ființă absolută. Numai cauza absolută și infinită este în stare să treacă abisul, ce este între ființă și neființă, să aducă din neființă la ființă“.

I. Mihălcescu: „D-zeu este creatorul lumii, ceea ce însemnează că el a făcut din nimic, sau a chemat din neființă la ființă tot ce există înafară de sine, adică lumea, sau universul... Invățătura că D-zeu a făcut lumea din nimic... nu se întâlnește în nici o altă religie sau sistem filosofic (mohamedanismul a împrumutat-o din creștinism“). Teol. Dogm. p. 129.

(Va urma).

Muntean

Un comunicat demn.

După conferința ținută de canonicul Dr. *Iacob Radu*, în cadrele conferințelor organizate de Reuniunea „Sf. Maria“ a femeilor unite din Cluj, în care s'au adus grave jigniri bisericii noastre, Soc. Ortodoxă Națională a femeilor române; fil. Cluj, a publicat în ziare următorul comunicat:

„Societatea ortodoxă națională a femeilor române, filiala Cluj, în nețărnută sa dragoste de

neam și de țară, stă la postul datoriei sale de veghe, închinându-și toată munca în slujba unui măreț ideal național.

Societatea noastră, dându-și seama că spre hotarele țării noastre, înlameiată cu imense jertfe, privesc atâția ochi dușmani cu gânduri de destrămare, și-a înțeles marea sa datorie de a desfășura o activitate, mai presus de toate, de solidaritate națională.

Organizate în societate religioasă, am fost cele dintâi cari, cu ramura de măslin în mână ne-am străduit să ne apropiăm cu dragoste de soră adevărată de celelalte societăți feminine din Cluj, ca împreună, noi femeile române să muncim din răspuțeri spre a liniști spiritele învrăjbite și a aduce pacea și armonia între toți fiii aceluiaș neam. În acest scop, am și adresat în mai multe rânduri apeluri tuturor soc. feminine din Cluj.

Ne-am ferit cu mare grijă de a provoca susceptibilități și mai ales de a provoca discuții confesionale, sau cele mai mici atacuri la adresa bisericii gr.-catolice.

Dar iată, spre marea și dureroasă surprindere, soc. „Sf. Maria“, înființată acum 25 de ani și mai bine pentru scopuri exclusiv naționale și nicidecum confesionale, se vede că n'a înțeles delicatetea și gândurile noastre bune, ci a organizat o serie de conferințe, cari după titlu ne-au îndreptățit să credem că vor avea caracter de polemică confesională, deși noi stăruiam în convingerea că numai bisericile însăși aveau chemarea să facă aceasta. Participând, ca de obicei, din colegialitate, la prima conferință (din ciclul de 5) ținută Joi, 21 Februarie a. c., în sala Prefecturii, he-a fost dat să ascultăm o serie întreagă de aserțiuni neadevărate și atacuri violente la adresa scumpei noastre biserici ortodoxe.

Conștiente de dreptatea cauzei noastre sfinte, nu vom zice „ochi pentru ochi și dinte pentru dinte“, ci, asemenea mamei celei adevărate din Biblie, vom renunța la dreptul nostru de polemică, spre a servi cauzele mari ale Românișmului, dar vom apăra cu toată hotărârea și neștrămutata convingere a sufletului nostru prestigiul și demnitatea bisericii noastre strămoșești, cu un trecut de glorie și strălucire națională. Iar față de societatea „Sf. Maria“, atâta vreme cât înțelege să abuzeze la larga noastră generozitate, vom păstra rezerva cuvenită“.

Reuniunea „Sf. Maria“, a dat un comunicat răspuns, prea puțin satisfăcător, căci iată ce spune:

— „Unele faze din conferință, (conferința dlui Dr. Iacob Rad.) interpretate ca jignitoare pentru frații noștri ortodocși, sunt absolut străine de intențiile Reuniunii, care regretă dacă prin ele s'a adus cea mai mică atingere sentimentelor religioase ale vre-unui ascultător“.

Conferențiarul nu a jignit prin „frază“ ce suportă interpretare și nejignitoare, ci

prin afirmațiuni categorice, prin minciuni istorice. Comitetul Reuniunii femeilor unite, cari au organizat această conferință, vor da satisfacție deplină Soc. Fem. Ortodoxe numai recunoscând jignirile aduse bisericii noastre, desolidarizându-se de autor. Câtă vreme vor susține că jignirile aduse au fost cauzate de simpla interpretare, înseamnă că doamnele unite consimt publice cu autorul. Soc. Fem. Ortodoxe va ști să păstreze atitudinea demnă impusă de acest răspuns în întregime nesatisfăcător.

Predică în Catedrală. Joi, în 28 Martie, va predica Nicolae Vasiliu, protopopul Clujului.

Serbările unui deceniu dela unire se vor desfășura timp de 7 zile, cu un fast deosebit. Se vor începe în ziua de 10 Mai în București, vor continua tot acolo a doua, a patra și a șaptea zi. În ziua a 3-a' în 12 Mai vor fi serbări în Iași, în 14 Mai în Cluj și în 15 Mai în Alba-Iulia. Într'un număr viitor vom publica programul întreg al serbărilor.

Importanța bisericii ortodoxe în dezvoltarea istorică a neamului nostru e titlul conferinței pr: Ștefan Mețes, directorul arhivelor Statului din Cluj, ținută în cadrele conferințelor organizate de Soc. Fem. Ortodoxe. Timp de o oră un numeros public a ascultat cu atenția încordată expunerea nenumăratelor fapte istorice cu cari biserica noastră a contribuit în cursul veacurilor la formarea vieții sufletești, caracterului, culturii, organizării politice etc. a neamului românesc. Fiecare ilustrate cu pilde dintre cele mai evocatoare. Mai impresionante au fost povestirea suferințelor mucenicești îndurate de cei ce au suferit pentru dreapta credință în urma prigonirilor catolicești. Toți ascultătorii s'au simțit emoționați și mândrii că fac parte dintr'o biserică atât de bogată în fapte mari, creatoare și hrănitoare a întregului nostru suflet românesc. Conferențiarul a fost viu aplaudat.

Corul Episcopiei Ortodoxe din Cluj, în Adunarea generală din 2 Martie 1929,

și-a ales următorul comitet pentru anul 1929: Președinte: Dl Dr. Seb. Stanca. Vicepreședinte: Dna Maria Ciorteș și dl Dr. Orest Bucevschi. Diriginte: Dl Sava Golumba. Secretar general: Dl Drd Ion V. Todea. Cassar: Dl Petre Bura. Controlor: Dl Toma Roșu. Iuriconsult: Dl Dr. Vasile Petrașcu. Majordom: Dl Ion Muțiu. Bibliotecar: Dl Emil Todea. Vice-bibl.: Cichi Bela. Iar ca membrii de încredere în comitet dna Dragomir, dna Col. Marica, dna Dr. Tripa, dna Col. Drăgoi, dna Dr. Nistor, dl Dr. Bosica, dl I. Macarie și dl G. Ciosa.

Statul a început să-și plătească datoriile. Din împrumutul contractat 5—6 miliarde au fost destinate plății datoriilor Statului. Până la suma de 5 milioane Lei, toți furnizorii vor primi suma integrală a pretenziunilor, iar ce întrece li-se va plăti 50 la sută. Pentru verificarea și plata acestor datorii s'a instituit o comisiune, cu membrii din toate ministeriile.

Munca de 5 ani a unui dictator. În discursul ținut de Mussolini, la aniversarea alor 5 ani de când conduce fascismul destinele Italiei, a făcut și un raport despre munca sa personală depusă în serviciul statului. În 5 ani a acordat 60.000 audiențe, s'a interesat de 1.887.012 chestiuni, cari au fost aduse de cetățeni direct la secretariatul său particular. De câte ori particularii i-s'au adresat lui, au obținut totdeauna un răspuns. Pentru a suporta acest post — spune Mussolini — mi-am supus motorul unui regim, mi-am raționalizat munca cotidiană, mi-am redus la minimum tot cecece constituia pierdere de timp și energie și am adoptat un principiu pe care îl recomand italienilor; lucrul zilnic făcut cu metodă și regularitate trebuie să fie terminat în cursul zilei. Nici o muncă nu trebuie amânată sau lăsată în restanță. Munca obișnuită trebuie să se desfășoare cu un automatism aproape mecanic. Colaboratorii mei de care îmi amintesc cu simpatie și căror le aduc public mulțumirile mele, m'au imitat întru totul. Oboseala mi-a părut ușoară, munca fiind variată și am rezistat, căci voința mea era susținută de o convingere. Am asumat după cum era datoria mea, toate marile și toate micile responsabilități.

Mulțumită publică. Consiliul parohial ortodox român din *Valea-Drăganului* în frunte cu preotul, aduce vii mulțumiri conducătorilor băncii populare „*Drăganul*“ din loc, cari au donat din câștigul anual al băncii suma frumoasă de 20.000 mii Lei, în scopul zidirii unei biserici noi. Avem toată nădejdea că nici în viitor nu-și vor uita de această nobilă datorie față de biserică! Și de aici reiese marea importanță ce are cooperarea în mijlocul satelor noastre, căci s'a ajutorat nu numai biserica, ci și mai mulți oameni care au suferit pagube mai mari, precum și copii mai săraci cu cărți de școală.

I. R.

	PARTEA OFICIALĂ	
---	------------------------	---

Nr. 130/1928.

1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului vacant de cantor a filialei ortodoxe-române din *Băgaciu*, (jud. Cluj) protopopiatul Cluj, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Retribuțiile împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură, casă și grădină.
2. Sesiune cant. 8 jug. pământ.
3. Venite stolare dela serviciu și a treia parte din zilele de lucru și din ferdelele de cucuruz, adecă $\frac{1}{3}$ parte din bir.
4. 2 părțile de pădure.

Candidații cari doresc să reflecteze la acest post de cantor, își vor înainta oficiului parohial ort. din Geaca, până la termenul mai sus fixat cererile scrise și semnate cu mâna proprie și înzestrate cu următoarele acte:

- a) Extras de botez;
- b) Certificatul pe ultimul an școlar;
- c) Decretul de cantor;
- d) Certificat de bună purtare dela oficiul parohial concernent.

Concurenții sunt deobligați a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a-și arăta cunoștințele în cântări și tipic și spre a face cunoștință cu poporul.

Geaca, la 15 Octomvrie 1928.

Pentru consiliul parohial ort.-român.

Președinte:
Ioan Macaveiu, paroh.

Secretar:
Pompei Rotar.

Nr. 197—1929

1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în *Bucium-Sat*, parohie de cl. III. din protopopiatul Abrudului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

- Venitele împreunate cu acest post sunt:
1. Salar dela Stat, conform pregătirii.
  2. Venitele stolare.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile, însoțite cu documentele reglementare oficiului protopopesc și cu prealabila încunoștințare se vor prezenta în parohie spre a cânta, cuvânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Abrud, la 10 Martie 1929.

Oficiul prot. în conțelegere cu adunarea parohială.
Petru Popovici, protopop.

CONSILIUL PAROHIAL ORT.-ROM. DIN GALAȚI

Nr. 12—1929.

Publicațiune de licitație.

Consiliul parohial ort.-rom. din *Galați, județul Alba*, în baza deciziunii adunării parohiale, dă în întreprindere prin licitație publică verbală și minuendă lucrările de construire a unei noi biserici și invită pe anteprenorii cu cvalificațiunea recerută pentru clădiri publice, cari doresc a concura, să participe la licitațiunea, ce se va ținea în ziua de 2 Aprilie 1929, orele 12 a. m. în localul oficiului parohial ort. din loc. Licitanții vor depune înainte de începerea licitației vadiul de 10% a prețului de strigare, care se fixează în suma de 200.000 Lei. Vadiul va fi în numerar, în hârtii de valoare la cursul zilei sau bilete de bancă acceptabile și se va elibera celui încredințat numai după terminarea și colaudarea lucrărilor, iar celorlalți reflectanți imediat după hotărâre.

Întreg materialul de construcție, de lemn, cărămidă, fier etc. îl va presta biserica.

Planul, proiectul de deviz, aprobate de Ven. Consiliu Eparhial, precum și condițiunile speciale pentru executarea lucrărilor se pot vedea la oficiul parohial ort.-rom. din Galați.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de

a încredința cu executarea lucrărilor fără considerare la preț pe acela dintre minusoferenți, care va prezenta mai multă garanție de soliditate.

Pentru participare la licitație reflectanților nu li-se lichidează spese.

Galați, la 5 Martie 1929.

Paroh, președinte:
Ioan Fodorean.

Epitrop prim:
Nicolae Olaleu.

Nr. 238—1929. „Văzut“.

Abrud, la 6 Martie 1929.

Petru Popovici, protopop.

Nr. 112—1929.

LICITAȚIE

Consiliul parohial ort.-rom. din *Cerghid*, poșta *Nirașteu* (Ungheni) jud. Murăș, dă în întreprindere prin licitație publică, lucrările de construire ale unei biserici noi, și invită pe anteprenorii cu cvalificație recerută pentru clădiri publice, cari doresc a lua parte la această licitație, ca până în ziua de 2 Aprilie a. c., ora 12 a. m., să-și înainteze Consiliului parohial ofertele în scris, sigilate și provăzute cu vadiul de 10% în numerar, în hârtii de valoare ori libele de bancă acceptabile.

Licitația se va ținea în aceeași zi, la ora 3 p. m. Vadiul se va extrada celui încredințat numai după terminarea și colaudarea lucrărilor, iar celorlalți reflectanți imediat după hotărâre. Planurile, proiectul de deviz în alb aprobate și condițiunile speciale pentru executarea lucrărilor, se pot vedea la oficiul parohial ort.-rom. din Cerghid.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința cu executarea lucrărilor, fără considerare la prețuri și condiții în ofert, pe acela dintre ofertanți care va prezenta mai multă garanție și soliditate, cu adausul, că întreprinzătorul este obligat să mute biserica veche de lemn, de pe locul care se află, având ca biserica nouă să se așeze chiar în locul acela.

Pentru participarea la licitație nu se lichidează spese.

Târgu-Murăș, la 12 Martie 1929.

În conțelegere cu cons. par. ort.-rom. din Cerghid.

Stefan Russu, protopop.